

ANÀLISI

DR. LLUÍS GALLART

Coordinador tècnic
Biobanc HJ23

DRA. ELISABET VILELLA

Directora científica
Biobanc IISPV-HUSJR

El biobanc: un nou actor a l'escenari de la recerca biomèdica

En els darrers anys s'ha anat introduint un nou actor a l'escenari de la investigació biomèdica, el biobanc, clau en l'enllaç entre societat i investigadors. Què és realment un biobanc? Hi podem confiar?

El biobanc és l'últim actor que ha aparegut a l'escenari de la investigació biomèdica de les malalties i té un paper clau d'enllaç entre la societat i els investigadors. No és un concepte nou, a d'altres països del nostre entorn els biobancs tenen una llarga tradició.

Un dels primers biobancs internacionals es va fundar als anys noranta; no el va crear la comunitat científica, sinó dues associacions de malalts i familiars de les denominades malalties rares o poc freqüents. Es van trobar amb la problemàtica que les seves malalties eren poc conegudes clínicament, entre d'altres causes, per la poca disponibilitat de mostres biològiques per poder fer estudis científics, i, a més, les poques mostres que hi havia estaven molt repartides geogràficament i sense connexió entre elles.

Amb l'objectiu de fer front a aquesta problemàtica i potenciar la recerca d'aquelles malalties que els afectaven directament, o els seus familiars o amics, van constituir el primer biobanc de malalties rares. En aquest biobanc recollien mostres de sang o d'altres tipus de material biològic de tots els malalts i familiars que hi volien participar, i ho cedien a aquells investigadors que demostraven estar interessats a investigar sobre les malalties que els afectaven.

La comunitat científica va prendre consciència que els estudis que es feien amb poques mostres dificultaven l'avenç en el coneixement sobre les malalties, ja que moltes vegades aportaven més ombres que llum; per aquest motiu, des de fa anys s'exigeix un mínim de mostres que realment si-

gui representatiu de la població objecte d'estudi.

Aquesta solució va fer que ara es necessessin molts centenars o, inclús, milers de projectes, que abans es feien amb desenes o pocs centenars de mostres. Això afegia una nova pedra en el tortuós camí de la recerca biomèdica.

Els biobancs són unitats especialitzades en la recollida i emmagatzematge de mostres biològiques, que en garanteixen la màxima qualitat; així, quan un investigador té una bona idea per investigar una malaltia no ha d'invertir mesos, o inclús anys, recopilant les mostres, només ha de sol·licitar-les a un dels biobancs existents.

Els biobancs són unitats especialitzades a recollir i emmagatzemar mostres biològiques

La recollida de mostres és una inversió a mitjà termini; cal que les col·leccions siguin riques perquè donin els seus fruits. La donació de mostres per la població és desinteressada i no poden ser recuperades pel donant, ja que el biobanc emmagatzema i no les retorna.

A més a més, els biobancs tenen una altra missió molt important per a la societat, que és garantir la confidencialitat i els drets de totes aquelles persones que donin les seves mostres a un biobanc.

Les mostres i dades que un donant cedeix a un biobanc són currosament codificades perquè sigui impossible identificar la per-

Diferents centres mèdics de la demarcació disposen de biobancs. FOTO: DT

sona a la qual pertanyen; per això, si ens proposen fer una donació de mostres a un biobanc podem tenir la seguretat que es garantirà la confidencialitat de les nostres dades. En aquest sentit, la legislació vigent és molt estricta en el control dels biobancs i exigeix una autorització prèvia, per part la comunitat autònoma, per poder crear un biobanc.

Els biobancs faciliten promoure la recerca biomèdica col·labo-

rativa d'excel·lència, proveint la comunitat científica de mostres de qualitat per desenvolupar els seus projectes. Alhora, es pot considerar que els biobancs fan de representants de la societat davant el món de la recerca, defensant els interessos i els drets dels donants tot evitant que es pugui fer un abús d'un acte tan altruista com és la donació de mostres per a la recerca.

En el nostre entorn, l'Hospital Universitari de Tarragona

Joan XXIII, l'Hospital Universitari Sant Joan i l'Institut Pere Mata de Reus i l'Hospital de Tortosa Verge de la Cinta van crear, fa 10 anys, els seus respectius biobancs.

La constitució de l'Institut d'Investigació Sanitària Pere Virgili (IISPV) va afavorir que aquests tres biobancs iniciessin un procés de coordinació entre ells, per tal de configurar el Biobanc IISPV, sumant els esforços que els tres hospitals havien realitzat de forma independent.

El Biobanc IISPV, un biobanc en xarxa fruit de la unió dels tres biobancs de Tarragona, Reus i Tortosa, està integrat en plataformes nacionals de biobancs, amb l'objectiu de satisfer el desig altruista dels donants que les seves mostres es cedixin als investigadors perquè el fruit de la recerca retorni en un millor tractament de la seva malaltia i, d'aquesta manera, millorar la qualitat de la recerca sotmesa a processos estrictes de control de qualitat. Com més vegades es cedixin unes mostres, més possibilitats hi haurà d'augmentar el resultat satisfactori.

És important recordar que quan fem una donació de mostres biològiques a un biobanc estem contribuint amb la recerca biomèdica, en què la donació de mostres és imprescindible per a l'avenç del coneixement en les diferents malalties, que es traduirà en un millor diagnòstic i tractament de les malalties i en una millora de la qualitat de vida dels malalts i els seus familiars.

Per a més informació:

Institut d'Investigació Sanitària
Pere Virgili (IISPV)
comunicacio@iispv.cat
Biobanc IISPV